

LITERATURA POLSKA NA OBCZYŻNIE 1940 - 1960

PRACA ZBIOROWA

wydana staraniem

ZWIĄZKU PISARZY POLSKICH NA OBCZYŻNIE

pod redakcją

TYMONA TERLECKIEGO

TOM DRUGI

B. ŚWIDERSKI — LONDYN 1965

SPIS RZECZY

OBJAŚNIENIA SKRÓTÓW (w tomie II-im) 7—9

ZYGMUNT MARKIEWICZ: LITERATURA DOKUMENTARNA 11—33

Kilka słów wstępu. Wrzesień 1939. Podziemie. Powstanie warszawskie. Obozy niemieckie. Więzienia i łagry sowieckie. Kampania norweska. Kampania francuska. Działalność II-go Korpusu. Marynarka. Egzotyczne kraje. Najnowsza historia Polski. Dwudziestolecie. Dziennikarze. Wspomnienia młodości. W Polsce po 1945. Wnioski ogólne. Przypisy.

STANISŁAW J. PAPROCKI: LITERATURA DOKUMENTARNA W CZASOPISMACH 35—167

Wstęp. Wrzesień 1939 (Pierwsze dni. Z pola walk. Pierwsi uchodźcy). Polski wysiłek zbrojny po klęsce wrześniowej (Armia Krajowa, Akcja bojowa AK. Żołnierze AK. Ludność cywilna i AK. „Polski Londyn“ i AK. Powstanie warszawskie. Odpowiedzialność za wybuch powstania). Polskie siły zbrojne na obczyźnie (Okres przygotowawczy we Francji. Brygada Podhalańska. Kampania francuska: 1 Dywizja Grenadierów. 2 Dywizja Strzelców Pieszych. 10 Brygada Pancerno-Motorowa. Kompanie ppanc. i lotnictwo polskie). Po klęsce francuskiej. Internowani w Szwajcarii. Lotnictwo polskie w Anglii. Polska Marynarka Wojenna i Handlowa: Okręty podwodne. Kontrtorpedowce. Krążowniki. Marynarze PMW. Polska Marynarka Handlowa. — Brygada Karpacka. Początki Brygady. Udział w ofensywie alianckiej. Inne wspomnienia o SBSK. — Brygada Spadochronowa. — Armia Polska na Wschodzie. II-gi Korpus: Początki w ZSSR. Irak. Walki we Włoszech. Bitwa o Monte Cassino. Nad Adriatykiem. Polacy w armii niemieckiej. — 1 Dywizja Pancerna: Normandia. Ochotnicy z Ameryki. — Wspomnienia z czasu II wojny światowej (Kraj: Okupacja niemiecka ogólnie. Polskie podziemie. Terror niemiecki. Niemieckie obozy koncentracyjne i więzienia. Niemieckie obozy jeńckie. Zagłada Żydów i stosunki polsko-żydowskie pod okupacją niemiecką. Tajne szkolnictwo polskie i inne sprawy. Ziemia wileńska pod litewską i sowiecką okupacją. Okupacja sowiecka na innych obszarach RP). Zesłańcy, więźniowie i jeńcy wojenni w ZSSR (1939-41). Katyń. Uchodźcy polscy Wilno—Japonia. Dalsze losy ocalałych sowieckich więźniów, jeńców wojennych i zesłańców.

Wkroczenie wojsk sowieckich do Polski (1944-5). Porwanie 16 przywódców Polskiego Podziemia. — Poza granicami Polski (Rumunia, Węgry, Jugosławia, Turcja). Na pograniczu Francji. Francja 1939-40. Miranda. Sprawy wewnętrzno-polityczne (Przesilenie rządowe — lipiec 1940 r. Odbudowa Polskich Sił Zbrojnych. Konspiracja w wojsku. Wojskowy obóz karny w Shinafoot. Jalta. Podziemie polskie i Jalta. Emigracja—Kraj). Sprawy międzynarodowe (Włochy—Watykan. ZSSR. Bliski i Środkowy Wschód. Afryka Północna. Stany Zjednoczone, AP. Różne). Polska niepodległa (Pierwszy okres, lata 1918—1933/4; Powstanie państwa polskiego. W obronie granic. „Zamach“ 4/5 I 1919. Wybór i zabójstwo pierwszego prezydenta RP Gabriela Narutowicza. Agentury sowieckie. Sprawy mniejszości. Przełom majowy 1926 r. Sprawy wsi. Polityka zagraniczna. Inne wspomnienia z lat 1918-34. — Drugi okres, 1933/4 do IX 1939; Problemy międzynarodowe. Gdańsk. Inicjatywa Piłsudskiego z 1933 r. Stosunki polsko-niemieckie 1934-39. Polska — Litwa. Polska — Czechosłowacja. Marzec — wrzesień 1939 r. Odpowiedzialność za wybuch II wojny światowej. „Diariusz“ Szembeka. Przygotowania Polski do wojny. Przygotowanie ogólne. Lotnictwo. Sprawy gospodarcze Polski a zbrojenia. Oddział II Sztabu Głównego. Stosunki wewnętrzno-polityczne w Polsce przedwrześniowej. Inne wspomnienia z drugiego okresu Polski niepodległej). Wspomnienia powojenne (Kraj, Zagranica). Wspomnienia sprzed I wojny światowej. Wspomnienia z I wojny światowej (Zaczątki wojska polskiego. Sprawy polityczne i inne). Czołowe osobistości polskie (Józef Piłsudski. Władysław Sikorski. Ignacy Paderewski. Józef Beck. Kazimierz Sosnkowski. Edward Śmigły-Rydz. Roman Dmowski. Józef Haller. Stefan Rowecki. Stefan Starzyński. Wincenty Witos. Kazimierz Pużak).

LIDIA CIOLKOSZOWA: PUBLICYSTYKA 169—296

Wstęp. Po klęsce wrześniowej. Przypisy. Polska a Związek Sowiecki. Przypisy. Polska walcząca. Przypisy. Polska przeszłości. Przypisy. Niemcy po wojnie. Przypisy. Nowy ład w Europie Środkowo-Wschodniej. Przypisy. Zwycięstwo w wojnie i klęska polityczna. Przypisy. Emigracja polityczna. Przypisy. Obrachunki. Przypisy. Szukanie dróg do wolności. Przypisy. Emigracja a kraj. Przypisy. Polska a Niemcy. Przypisy. Koncepcje federacyjne. Przypisy. Problem ukraiński. Przypisy. Przemiany. Przypisy. Zakończenie.

Stanisław Grocholski: Nowe środowisko koncepcyjne 297—302

ANNA BOGUSŁAWSKA: KSIĄŻKI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY 303—322

Uwagi wstępne. Węgry 1940-42. Palestyna 1941-46. Wkład ośrodków polskich na Wschodzie i w Ameryce. Włochy 1944-46. Francja 1941-42 i 1945-61. Niemcy 1945-47. Wielka Brytania: 1940-61 (Okres wojenny i bezpośrednio po wojnie. Ostatnie dziesięciolecie 1951-61).

MIECZYSLAW PASZKIEWICZ: SŁOWNIKI I WYDAWNICTWA ENCYKLOPEDYCZNE ... 323—340

Uwagi wstępne. Część pierwsza: Słowniki. Ogólne, dwu- lub wielo-języczne (Polsko-angielskie, Polsko-francuskie, Polsko-hiszpańskie, Polsko-łacińskie, Polsko-niemieckie, Polsko-włoskie, Polsko-węgierskie. Inne języki. Słowniki kilku-języczne). Słowniki specjalne: Słowniki wojskowe (Ogólne, Słowniki dla lotnictwa, Ogólne, Meteorologiczne, Słowniki dla in. broni). Słowniki zawodów cywilnych (Ogólne, Rolnicze, leśnicze, pszczelarskie, Mechaniczne i budowlane, Elektrotechniczne i radiowo-telewizyjne, Lekarskie i inne). Słowniki ortograficzne, etymologiczne, wyrazów obcych i inne. Część druga: Wydawnictwa encyklopedyczne. Encyklopedie właściwe. Opracowania ogólne (Opracowania statystyczne, Opracowania spraw krajowych, Opracowania poświęcone kulturze. Inne). Heraldyka i biografistyka. Spisy nazwisk i miejscowości (Spisy wojskowych, poległych, odznaczonych itd. Uchodźcy, wysiedleńcy, więźniowie obozów koncentracyjnych. Instytucje naukowe. Zakon Maltański, Szkolnictwo, wykładowcy, absolwenci itd. Inne). Wydawnictwa periodyczne, roczniki, Kalendarze (Wielka Brytania. Inne kraje europejskie. Kraje obu Ameryk. Kraje Azji, Afryki i inne). Informatory. Varia, Wnioski.

ZOFIA KOZARYNOWA: PRZEKŁADY Z JĘZYKÓW OBcych ... 341—371

Zakres. Kryteria wyboru przekładów. „Wiadomości Polskie“ i.i. (1940-4). „Orzeł Biały“ (1942-4). Pierwsze wydawnictwa książkowe. Sporadyczne. Wydawnictwa książkowe (1944-7). „Wiadomości“ (1946-8). Hanower. Nowe czasopisma: „Życie“ i „Kultura“. „Wiadomości“ (1949-52). Łuźne. „Kultura“ (1949-52). Wydawnictwa książkowe (1949-52). „Życie“ (1953-5). „Kultura“ (1953). Wydawnictwa książkowe. „Wiadomości“, „Orzeł Biały“ (1953-7). „Kultura“ (1954-8). Wydawnictwa książkowe (1954-60). „Wiadomości“ (1957-60, 1961-63). „Kultura“ (1961-63). „Tematy“, „Kontynenty“ ii. Wydawnictwa książkowe (1961-63). Nie drukowane przekłady. Usterki. Wnioski.

JAN KOWALIK: CZASOPISMIENICTWO ... 373—548

Część ogólna (Pojęcie prasy uchodźczej. Prasa uchodźcza na zewnątrz. Strona materialna. Zasada wolności słowa w prasie polskich wychodźców powrześnieńowych. Geografia i statystyka. Rola prasy wychodźczej. Zabezpieczenie zbiorów i stan prac badawczych nad polską prasą wychodźczą. Ważniejsza literatura do części ogólnej). Część szczegółowa (Rumunia. Węgry. Jugosławia—Grecja—Turcja. Francja. Szwajcaria. Litwa. Łotwa. Szwecja. Norwegia. Związek Sowieckich Republik Rad. Iran. Irak. Liban. Karpacka Brygada. Palestyna—Egipt. Włochy. Austria. Niemcy: amerykańska strefa okupacyjna. Niemcy: brytyjska strefa okupacyjna. Niemcy: francuska strefa okupacyjna. Holandia. Dania. Hiszpania. Wielka Brytania: Prasa wojskowa. Prasa

religijna. Czasopiśmiennictwo religijne. Czasopiśmiennictwo polityczne (Prasa stronnictw. Prasa luźnych ugrupowań ideologiczno-politycznych. Publikacje ośrodków dyspozycyjnych polskiego legalizmu. Wydawnictwa rządu emigracyjnego 1939-45). Pisma informacyjno-kulturalne. Periodyki naukowe. Pisma literacko-artystyczne. Pisma szkolne, młodzieżowe i harcerskie. — Stany Zjednoczone Ameryki Północnej: A) Pisma informacyjno-kulturalne, B) Czasopiśmiennictwo polityczne, C) Periodyki naukowe, D) Pisma religijne. — Kanada. Brazylia. Argentyna. Inne kraje Ameryki Łacińskiej. Afryka. Indie. Chiny. Mandżuria. Japonia. Filipiny. Australia. Nowa Zelandia (Po każdym ustępie podano ważniejsze źródła).

JANINA ZABIELSKA: INSTYTUCJE I FIRMY WYDAWNICZE — OFICYNY DRUKARSKIE ... 549—572

Spółeczne ośrodki wydawnicze (Polska YMCA. Polski Czerwony Krzyż). Wydawnictwa oficjalne (Polskie Siły Zbrojne. Ministerstwa cywilne). Placówki wydawnicze w diasporze (Rumunia. Węgry. Francja. Liban. Iran. Irak. Persja. Indie. Palestyna. Belgia. Niemcy. Wielka Brytania). Artystyczne oficyny drukarskie. Ameryka. Podsumowanie.

STEFAN LEGEŻYŃSKI: NEKROLOGIA ... 573—618

Stefan Arnold. Stefan Badeni. Ignacy Baliński. Franciszek Bauer-Czarnomski. Andrzej Bobkowski. Adolf Bocheński. Antoni Jan Bogusławski. Feliks Bohdanowicz. Wiktor Stanisław Brummer. Tadeusz Brzeski. Walerian Charkiewicz. Jan Chmieliński. Antoni Chrzęszczewski. Andrzej Ciołkosz. Witold Dębicz. Adam Doboszyński. Jerzy Dołęga-Kowalewski. Władysław Dziewanowski. Edmund Elter. Tadeusz Felsztyn. Roman Fengler. Emilia Fiszer. Władysław Folkierski. Julian Ginsbert. Wacław Gizbert-Studnicki. Xawery Glinka. Ferdynand Goetel. Wanda Hoffmanowa. Stanisław Janicki. Tadeusz Kiełpiński. Stanisław Kodź. Anatol Eugeniusz Krakowiecki. Manfred Kridl. Jan Kucharzewski. Otton Laszkowski. Jan Lechoń. Julian Stanisław Leo. Stefan Lochtin. Jan Łukasiewicz. Mieczysław Macdonald-Jałowicki. Adam Macieliński. Zdzisław Norbert Marynowski. Jan Matyasik. Bolesław Miciński. Stanisław Młodożeniec. Józef Gabriel Mondschein. Bronisława Mońkiewicz. Herminia Naglerowa. Zygmunt Nowakowski. Jan Olechowski. Edmund Oppman. Jerzy Paczkowski. Władysław Pańczak. Maria Teresa Janina Pawlikowska-Jasnorzewska. Ryszard Stanisław Piestrzyński. Halina Pilichowska. Władysław Pobóg-Malinowski. Czesław Poznański. Jerzy Prądzyński. Franciszek Pułaski. Gustaw Radwański. Witold Rajkowski. Józef Relidzyński. Józef Hieronim Retinger. Adam Ronikier. Ludwik Rubel. Teresa Skórzewska. Wojciech Skuza. Czesław Straszewicz. Stanisław Stroński. Stefan Stykolt. Tadeusz Tomasz Sułkowski. Tadeusz Szymberski. Józef Andrzej Teslar. Wiktor Turek. Janina Tuwanówna. Samuel Fryderyk Tyszkiewicz. Maria Anna Tyszkiewiczowa. Jan Kazimierz Umiastowski. Marek Wajsbium. Stanisław Stefan Westfal.

Bolesław Ignacy Florian Wieniawa-Długoszowski, Stefan Wyrzykowski, Mieczysław Wyżel-Scieżyński, Janina Zabielska, Stefania Zahorska, Wojciech Saryusz Zaleski, Ferdynand Zarzycki, Florian Znaniecki, Stanisław Zyndram-Kościałkowski, Adam Żółtowski.

MARIA DANILEWICZOWA: POGLĄD OGÓLNY NA LITERATURĘ EMIGRACYJNĄ 619—643

Ciężar trudnych porównań. Inne analogie. Różnice w składzie osobowym. Geografia literacka. Nowa generacja pisarzy. Przedwczesność ustalania hierarchii. Stosunek do tzw. „starej emigracji”. Stosunek do Kraju. Próba definicji. Definicja pisarza emigracyjnego. Recepcja u współczesnych (poza krajem). Imaginacyjna biblioteka emigracyjnych książek „trwałych”. Próby ustalenia hierarchii. Związek Pisarzy Polskich na Obczyźnie. Tło ideologiczne. Nawias o tabu. Cechy szczególne literatury emigracyjnej. Warunki pracy. Perspektywy literatury emigracyjnej. Bibliografia.

JAN KOWALIK: BIBLIOGRAFIA BIBLIOGRAFII 645—680

I. Bibliografie ogólne. II. Bibliografie regionalne (Afryka, Argentyna, Austria, Brazylia, Francja, Indie, Irak, Iran, Kanada, Kolumbia, Liban, Niemcy, Palestyna, Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, Szwajcaria, Szwecja, Węgry, Włochy). III. Bibliografie specjalne (Bibliografie bibliografii, Biblioteki, Czasopiśmiennictwo, Wydawnictwa instytucji i wydawnictw naukowych, Filozofia—psychologia—wychowanie, Religia, Nauki polityczno-społeczne i ekonomiczne, Nauki matematyczno-przyrodnicze, Nauki stosowane, Sztuki piękne, Językoznawstwo, Literatura, Archiwistyka, Historia, Militaria). Suplement.

SKOROWIDZ NAZWISK (do tomu I-go i II-go) 681—779

SPIS RZECZY 781—785

SUMMARY OF CONTENTS 787—791

SOMMAIRE DU CONTENU 793—797